

ЧОРНОБАЇВКА:

ВЧОРА, СЬОГОДНІ, ЗАВТРА

(до 235-ї річниці заснування села)

Антон Костенко

Ольга Нестеренко

ЧОРНОБАЇВКА:

ВЧОРА, СЬОГОДНІ, ЗАВТРА

(до 235-ї річниці заснування села)

Херсон – Чорнобаївка

2017

Видання здійснене за ініціативи та всебічної підтримки

Чорнобаївського сільського голови

Ігоря Михайловича Дударя,

Чорнобаївської сільської ради

та за сприяння

Херсонської централізованої бібліотечної системи

Костенко Антон, Нестеренко Ольга.

Чорнобаївка: вчора, сьогодні, завтра (до 235-ї річниці заснування села) / А. В. Костенко, О. В. Нестеренко. – Херсон-Чорнобаївка, 2017. – 92 с.

У виданні розповідається про історію та сучасний розвиток села Чорнобаївка Білозерського району Херсонської області. Залучення широкого комплексу джерел (окремі з яких використано вперше) дозволило змалювати цілісну картину розвитку невеликого хутора на славній своєю історією землі у велике село, що динамічно розвивається.

Публікація розповсюджується у друкованому та електронному форматах за ліцензією **«Creative Commons Із зазначенням автора – Розповсюдження на тих самих умовах 3.0 Неадаптована»**. Ліцензія передбачає безкоштовне розповсюдження текстового та візуального матеріалу цієї книги за умови посилання на власників авторського права та без жодної зміни вмісту (незалежно від того відтворюється повний матеріал чи його фрагмент). Повний текст ліцензії доступний за посиланням: **<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/legalcode>**

© Костенко А. В., Нестеренко О. В.

© Чорнобаївська сільська рада

ЗМІСТ

5	Передмова
6	I. Дивовижна та давня історія, що почалася ще до появи села
6	1.1. Дослідження минувщини Чорнобаївського краю
7	1.2. Доба бронзи і перші Чорнобаївські кургани
11	1.3. Доба заліза. Скіфи
14	1.4. Поселенці «Ольвійської хори»
18	1.5. Країна готів
21	II. Чорнобаєві хутори – далеке передмістя Херсона
26	III. Новітня історія Чорнобаївки
26	3.1. Чорнобаївка в перші десятиліття радянської влади (1920-1941 рр.)
30	3.2. Друга світова війна та роки повоєнної відбудови
34	3.3. Розвиток села в 1960-ті – 1980-ті роки
40	3.4. Чорнобаївка в перші десятиріччя Незалежності
43	3.5. Розвиток села з 2010 р.
46	IV. Сучасна Чорнобаївка: мешканці, господарство, культура
46	4.1. Символіка села

50	4.2. Населення Чорнобаївки
51	4.3. Освітні заклади
58	4.4. Пам'ятки Чорнобаївки
61	4.5. Заклади культури
66	4.6. Спорт в Чорнобаївці
81	V. Релігійне життя
81	5.1. Церква на честь Благовіщення Пресвятої Богородиці УАПЦ
83	5.2. Церква на честь Казанської ікони Божої Матері УПЦ МП
86	5.3. Церква на честь Різдва Христового УГКЦ
87	5.4. Громада «Ісус – хліб життя» ВСО ЄХБ
88	VI. Гордість Чорнобаївки
88	6.1. Чорнобаївці, що їх знає вся Україна
88	6.2. Почесні громадяни села – славетні односельці
89	6.3. Почесні громадяни села – герої Війни на Донбасі
91	Післямова

ПЕРЕДМОВА

Чорнобаївка – одне з найбільших сіл України, але чи багато ми, навіть живучи тут, про нього знаємо?

Таке запитання спонукає вдатися до загальнодоступної довідкової інформації. З неї ми дізнаємось, що Чорнобаївка є центром сільської ради в Білозерському районі Херсонської області. Сільській раді підпорядковане також село Крутий Яр. Населення становить 9275 осіб (на 2001 р.). Село розташоване за 25 кілометрів від районного центру – Білозерки. Село знаходиться на півдні України в межах степової зони на Причорноморській низовині. За 5 км – обласний центр, за 414 км – Київ. На північній околиці села – залізнична станція Чорнобаївка на лінії Херсон – Миколаїв. Через Чорнобаївку проходить автодорога Е58 Ростов-на-Дону – Одеса.

Ознайомившись із цими сухими фактами, чимало з нас вирішать, що йдеться про один з сотень і тисяч безликих «населених пунктів» у яких годі шукати чогось цікавого.

Але не варто поспішати з висновками! Давні будівничі курганів і всесвітньо відомі шедеври давнього мистецтва, легендарна держава готів і козацькі легенди, стрімкий сучасний розвиток – усе це Чорнобаївка, про яку Ви довідаєтеся на сторінках нашого видання.

ДИВОВИЖНА ТА ДАВНЯ ІСТОРІЯ, ЩО ПОЧАЛАСЯ ЩЕ ДО ПОЯВИ СЕЛА

1.1. Дослідження минущини Чорнобаївського краю

Давня та середньовічна історія земель, на яких згодом постала Чорнобаївка, є складовою у розвитку історичних процесів усєї степової України. Вивчена вона, переважно, на археологічних пам'ятках, які є матеріальним відображенням історичних змін.

Першим до археологічного дослідження археологічних пам'яток поблизу села вдався наприкінці ХІХ ст. Віктор Гошкевич (1860-1928 рр.). Він дослідив поблизу Чорнобаївки ряд курганів доби бронзи та скіфського часу, знайшовши в них коштовні старожитності. Наприкінці ХІХ ст. молдовський археолог Іван Суручан (1851-1897 рр.) знайшов поблизу Чорнобаївки давньогрецьку надгробну стелу з зображенням богині Кібели – зараз вона перебуває в Херсонському краєзнавчому музеї.

Археологічне дослідження околиць Чорнобаївки тривало і в другій половині ХХ ст. До нього долучилися, зокрема, І. Ратнер, І. Ємець, М. Оленковський та інші археологи. У 2008 р. в межах однієї з сільських садиб було знайдено поховання Черняхівської (Синтана-де-Муреш) археологічної культури.

Через призму археологічних відкриттів цих науковців і ми спробуємо дослідити чорнобаївську старовину.

1.2. Доба бронзи і перші Чорнобаївські кургани

У III – кінці II тис. до н. е. на території України починається бронзова доба. Бронза є першим штучним металом: вона є сплавом міді й олова. На теренах Південної України бронзова доба представлена колом курганних культур (ямна, катакомбна, зрубна тощо), названих так через те, що їхні представники першими почали споруджувати кургани над могилами своїх найвидатніших співвітчизників. Ця традиція продовжувалася й пізніше, але більшість курганів спорудили ще в часи Ямної археологічної культури – наступні народи воліли хоронити своїх в уже готових курганах, потрохи підсипаючи їх, а не споруджувати нові.

Племена Ямної археологічної культури вели рухливий спосіб життя кочівників-скотарів. Пересувалися вони на запряжених волами возах. Були в них і постійні поселення – центри економічного та політичного життя, але все ж найпоширенішими пам'ятками цього часу є кургани. Найяскравішою особливістю поховального обряду так званих «ямників» є використання перших на теренах Південної України монументальних скульптурних зображень – антропоморфних (людиноподібних) стел.

Людську постать вони передавали досить схематично, але в цьому й не було потреби – стели не встановлювалися для загального огляду як сучасні скульптури, а мали перекривати могильну яму. В певному сенсі це були ніби кришки саркофагів, саме тому їх і робили достатньо пласкими.

Гадаємо, що досить цікавою є історія про початок дослідження цих курганів на теренах Чорнобаївщини. Навесні 1912 р. херсонський археолог В. Гошкевич вирішив повернутися до дослідження курганів поблизу Чорнобаївських хуторів, розпочаті ним ще в 1896 р. (про це дещо згодом). Він розпочав організацію учнівської археологічної експедиції, яка розпочалася 30 квітня 1912 р.

Варто зауважити, що до своєї діяльності В. Гошкевич завше прагнув долучити вчителів народних шкіл, училищ та інших навчальних закладів. Вони надавали йому важливі відомості про стан збереженості курганів, повідомляли про нелегальних скарбошукачів та їхні знахідки, разом з В. Гошкевичем досліджували давні пам'ятки. Шанобливе ставлення до старожитностей вчителі прищеплювали і своїм учням. З часом в Херсоні і його окрузі склався міцний гурток вчителів та учнів – відданих помічників В. Гошкевича. Польовим

дослідженням за участі цих гуртківців археолог надавав особливе значення.

У квітні 1912 р. допомогу в розкопках курганів поблизу Чорнобаєвих хуторів надали В. Гошкевичу 22 учні Херсонського комерційного училища разом з викладачем І. Новицьким та четверо добровольців з інших навчальних закладів. Вози для транспортування учасників розкопок, інструменти та харчі для них надав херсонський міський голова коштом міської скарбниці. Місцем дослідження обрали групу невеликих курганів поблизу вже згаданого Херсонського. Робота почалася о 7 ранку і опівдні в одному з курганів знайшли поховання. В. Гошкевич зосередив тут усі робочі сили. На глибині більше двох метрів археологи відкрили чимало кісток різних тварин (вочевидь рештки тризни). Продовжуючи розкопки, учні знайшли і рештки покійного: ребро і кістки рук. Лише надвечір було знайдено справді цікаву знахідку: денце античної чорнолакової посудини, прикрашеної вдавленими «пальметтами», який В. Гошкевич відніс до IV ст. до н. е.

Через кілька днів розкопки відновилися, цього разу досліджували три кургани. В першому з них на глибині майже три метри знайшли кам'яну плиту (можливо це була антропоморфна стела епохи бронзи, але пам'ятка не збереглася до наших днів), але подальші розкопки не дали значних результатів. В другому кургані знайшлися лише

кілька намистин скіфського часу і бронзова сережка зі скляною намистиною. В третьому кургані знайшли ще кілька кам'яних плит. Розкопки припинилися о 7 вечора, рівно через 12 годин після початку.

30 вересня 1912 р. дослідження курганів під керівництвом В. Гошкевича відновилися. На розкопках працювали учні Херсонського комерційного училища разом з викладачем А. Стояновим та співробітником Б. Фармаковського в Ольвії Д. Грищенком. Сам В. Гошкевич так згадував про ці дослідження та їхні результати:

Розкопано було один курган заввишки аршин. Знявши насип, знайшли могильну яму і стали в неї заглиблюватися. Яма виявилася глибиною в три з половиною аршини; на дні її покійного не було; лежали тільки 6 невеликих кам'яних плит. В одній зі стін цієї ями намацали засипаний землею напівкруглий вхід. Попрацювавши до заходу сонця, вирішили продовжувати розкопки наступного дня. 1 жовтня стали виймати землю з відкритого напередодні входу, який виявився отвором видовбаної в глині невеликої поховальної камери. На дні її стали траплятися розрізнені кістки людини і коня. Кістки лежали в повному безладі: знайдені разом хребці людини, кістки рук та ніг, нижня щелепа, а черепа не виявилось зовсім. Знайдені бронзовий тригранний наконечник стріли й черепок. Очевидною стала картина розграбування поховання якимось грабіжником: він

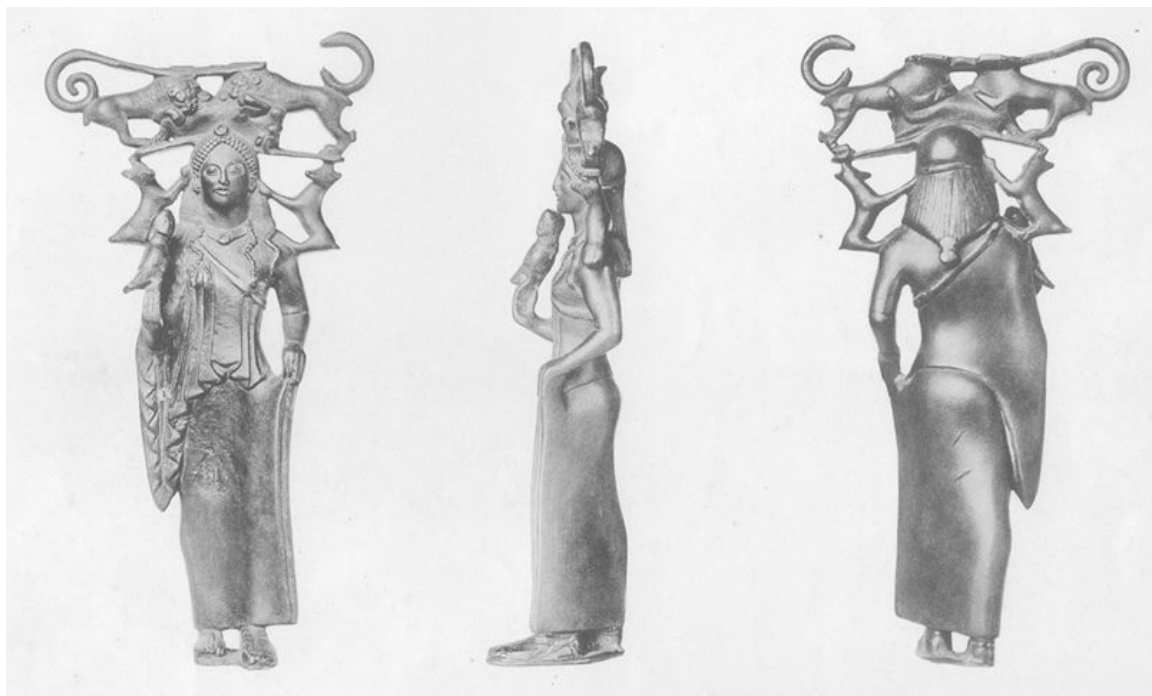
пробрався до поховальної камери через ту ж яму, відваливши камені, якими зазвичай закривався вхід; ось чому ці камені знайдені були обабіч від входу, на дні ями.

Так чорнобаївцями вперше відкрилася сторінка історії нашого краю, пов'язана з добою бронзи.

1.3. Доба заліза. Скіфи

Як ми вже зауважили раніше, В. Гошкевич розпочав свої археологічні дослідження поблизу Чорнобаївки (а точніше Чорнобаєвих хуторів) ще у 1896 р. В березні того року це невелике поселення стало місцем важливого археологічного відкриття. Тоді херсонський промисловець Едуард Шульц звернувся до В. Гошкевича з проханням атрибутувати бронзову статуетку, нібито знайдену місцевими мешканцями в одному з урочищ.

В. Гошкевич одразу ж зрозумів, що перед ним високоякісна давньогрецька робота. Йому вдалося з'ясувати, що статуетка походить з кургану, розташованого за три кілометри на північ від Херсона. Двоє місцевих мешканців лютневими ночами провадили грабіжницькі розкопки цього кургану. Крім статуетки, вони знайшли в могилі інші речі, в тому числі, золоті. Останні вони продали місцевому ювелірові за 30 карбованців. Коли до нього навідалася поліція, було вже пізно.

Руків'я дзеркала з Херсонського кургану поблизу Чорнобаївки

Золоте намисто з дрібних намистин і три кільця, згорнуті з товстого дроту, ювелір перелив у два невеликі злитки. Усі інші знахідки, в тому числі вже згадану статуетку, Е. Шульц придбав за один карбованець. Тоді ж, у березні 1896 р., В. Гошкевич дослідив курган, який отримав назву Херсонського (Чорнобаєві хутори тоді адміністративно належали до міста Херсон), і встановив, що під невисоким насипом знаходилося єдине поховання. У могилі були виявлені скіфські та античні предмети V ст. до н. е.

Головною ж знахідкою В. Гошкевича були уламки бронзового диску дзеркала, які дозволили з'ясувати призначення статуетки. Вона була лише руків'ям

розбитого на уламки дзеркала – видатного витвору іонійської мистецької школи. Насамперед завдяки цій знахідці Херсонський курган набув широкої популярності серед археологів та мистецтвознавців.

Резонансна історія зі знахідками в Херсонському кургані спонукала місцеву громадськість замислитися про можливість знаходження поблизу Чернобаєвих хуторів інших старожитностей. 15 червня 1899 р. на засідання Херсонської міської думи винесли клопотання херсонки В. Рогожинської про дозвіл їй провадити своїм коштом розкопки на Чернобаєвих хуторах. Пані Рогожинська найменше дбала про дослідження історії краю й прямо зазначала, що метою її розкопок є знаходження скарбів. При цьому вона побоювалася конкуренції й відмовилась назвати конкретні ділянки майбутніх пошуків. Міська дума задовольнила це клопотання, але висунула ряд зустрічних вимог: розкопки не повинні були відбуватися на землях сільськогосподарського призначення чи на дорогах і мали обмежитися виключно двома ділянками (на вибір В. Рогожинської). До того ж скарбошукачка мала також заручитися дозволом з боку Імператорської археологічної комісії і зобов'язатися, у випадку знаходження скарбів, передати визначену законом частку у власність міста. Втім жодних практичних наслідків цей порив до шукання скарбів не мав.

Знайдене ж раніше В. Гошкевичем руків'я дзеркала є без перебільшення унікальною пам'яткою. Достатньо сказати, що славетний кембриджський професор Еліс Міннз у своїй книзі «Скіфи та греки» (1913 р.) подає детальний опис цієї старожитності та наводить якісну світлинку – він справедливо вважав, що йдеться про один з найпомітніших прикладів торгівлі між греками (виробниками подібних предметів) та скіфами (що під впливом своїх сусідів також прагнули володіти подібними «статусними речами»).

1.4. Поселенці «Ольвійської хори»

Греки не тільки підтримували зі скіфами торгівельні контакти, але й поступово (від VI ст. до н. е.) опановували береги Чорного моря. Західна частина сучасної Херсонської області входила до безпосередньої зони давньогрецької колонізації.

Усі античні поселення та городища Херсонщини входили до складу ольвійської сільської округи (хори). Ольвія (у перекладі – «щаслива») мала хоч і не дуже велику, але дуже густозаселену сільську округу. Вже відкрито до 200 поселень та окремих садиб, розташованих між островом Березань та пониззям Інгульця.

Ольвійську державу добре знали у давньому світі. Їй вдалося відстояти свою незалежність навіть перед

імперією Олександра Македонського. Втім у 55 р. до н. е. Ольвію розгромили гето-дакські племена вождя Бурібісти. Тоді загинуло не тільки сільське населення, а й мешканці Ольвії на кілька десятиліть полишили місто. Однак, наприкінці I ст. до н. е. розпочинається нове відродження Ольвії та її сільської округи. Відбувається воно вже під владою Римської імперії.

На сьогодні в межах Білозерського району знайдено двадцять поселень Ольвійської хори. Місце розташування Чорнобаївки знаходилося на самому кордоні Ольвійської держави, а тому постійних поселень тут не було. Можна лише припустити, що греки зі своїх довколишніх садиб випасали тут худобу чи проходили цим місцем вирушаючи далі в степ – для торгівлі з кочовими племенами.

Але саме поблизу Чорнобаївки наприкінці XIX ст. молдовський археолог Іван Суручан (1851-1897 рр.) знайшов давньогрецьку надгробну стелу з зображенням богині Кібели. Він доправив її до свого музею в Кишинів, де вона одразу ж викликала неабияке зацікавлення дослідників. Згодом, у 1917 р., після чималих пригод «Чорнобаївська стела Кібели» все ж опинилася в Херсонському музеї, де й зараз експонується як одна з найкращих пам'яток давньогрецького минулого.

Стела богині Кібели I ст. н. е., заввишки 1 метр 17 сантиметрів, є свідченням занепаду давньогрецької релігії, адже популярність «богів-олімпійців» почала зникати. Натомість зі Сходу приходять нові релігійні системи, до яких греки звертаються у пошуках сенсу життя. Одним з таких культів була малоазійська релігія «Великої Матері» – Кібели.

Богиню Кібелу традиційно зображали на троні з левом на руках. Віра в богиню вимагала безумовної екстатичної відданості покровительці всього живого на землі. У I ст. до н. е. обряди культу Кібели набули поширення та популярності. До шанувальників Кібели належав і грек Діодор, син Філія, що присвятив «Великій Матері» цю стелу (як про це написано на ній).

Давньогрецькі поселення остаточно гинуть в середині III ст. н.е. Тоді до степів Південної України з далекої Скандинавії приходять племена готів, які створюють тут свою державну організацію та будують власні поселення.

Стела Кібели з околиць Чорнобаївки

1.5. Країна готів

Готи, прийшовши в III ст. на Південь України, поширили свою владу від Дунаю до Дніпра. З середини III ст. готи починають здійснювати спустошливі походи на Римську імперію, а згодом вирушають служити найманцями у її війську. Ці два протилежні способи співіснування з Римом однаково збагачували готів – чи то за рахунок награвованого, чи то за рахунок офіційної винагороди – та перетворили їх на найбагатший народ тогочасної Європи поза межами Римської імперії.

Свої землі готи називали *Oium* – «країна річок», що й не дивно, адже вони воліли селитися неподалік від великих водних артерій – Дніпра, Південного Бугу, Дунаю тощо.

Археологи ж традиційно звуть терени розповсюдження готів «Черняхівською археологічною культурою».

Готи були землеробами, а збудовані ними поселення вирізнялися багатством та монументальністю. Одне з таких поселень (хоча, напевно, й не дуже велике) знаходилося просто на місці сучасної Чорнобаївки. Залишки цього поселення знайшли цілком випадково.

У 2008 р. мешканець Чорнобаївки С. Яновський у своїй господі копав яму для льоху. На глибині двох метрів несподівано почали траплятися уламки глиняного посуду.

Скляний келих, знайдений у чорнобаївському готському похованні, є свідченням того, що тут було поховано не звичайну, бодай навіть заможну, селянку, а аристократку зі шляхетного готського роду. Такі келихи в готських похованнях були ознакою не просто поваги до покійного, якому клали до останнього прихистку кошову річ, але й ознакою багатства та влади.

Коли ж було знайдено людський череп, родина Яновських одразу звернулася до професійних археологів.

Співробітники Херсонського краєзнавчого музею та Херсонської обласної інспекції охорони пам'яток історії та культури протягом чотирьох днів проводили археологічні розкопки. У результаті з землі видобули комплекс предметів поховання готської дівчини, яка жила понад півтори тисячі років тому.

Дослідити поховання вдалося лише частково, адже основна його частина знаходилася якраз під фундаментом будинку. Та ще й поховальний комплекс був двічі

пошкоджений. Довелося скласти перемішані та переламані кості колись пошкодженого кістяка у звичний стан вже на подвір'ї музею та розставляти поховальний інвентар так, як він був знайдений, за словами господарів, та спираючись на дані досліджень.

Найцікавішою знахідкою цього поховання є, безумовно, скляний келих римської роботи. Келих – це невід'ємна ознака багатой трапези, за якою готські аристократи вирішували питання політичного життя свого народу. Бачимо, що келих має гостре дно. Здавалося б використовувати його незручно, але на застіллях його ніколи не ставили на стіл повним – келих передавали по колу, а коли в ньому не залишалося ні краплі – ставили на стіл догори дном.

Наприкінці IV ст. готи змушені залишити Південну Україну та відступити на захід під ударами нових завойовників зі Сходу – гунів. Після цього аж до козацьких часів на теренах сучасної Чорнобаївки не було жодних постійних поселень – лише кочові народи Середньовіччя випасали тут свої отари.

ЧОРНОБАЄВІ ХУТОРИ – ДАЛЕКЕ ПЕРЕДМІСТЯ ХЕРСОНА

Сільський переказ розповідає нам, що був колись козак Петро Чорнобай на Новій Січі. Належав він не до козацької знаті, а до голоти. Цариця Катерина II та князь Потьомкін жалували козацьку голоту невеликими наділами землі у степу Таврійському. Чорнобаєві випало поселитися під Херсоном, поблизу Вірьовчиної балки. Недалеко від нього поселився його побратим Гусак. Отак і виникли під Херсоном спочатку два хутори – Чорнобаївський та Гусаківський, що згодом стали одним великим селом.

Кажуть, хоробрі були козаки Чорнобай та Гусак. Часто в звитяжних походах бували, проти польської шляхти і турецьких яничарів воювали, з ворожого полону тікали і знову бралися за гостру козацьку шаблю. На жаль, не залишилося у нашому селі жодного прізвища Чорнобай. Кажуть, що в козака народилась лише дочка і прізвище зникло. Зате у селі є потомственні Гусаки.

Такий переказ передається до наших днів. Наскільки він точний – годі сказати. Але жодним історичним фактам ця легенда не суперечить. Достеменно ж ми знаємо, що Чорнобаєві хутори засновані наприкінці XVIII ст. на землях Херсонської міської управи.

Дослідження відомого херсонського краєзнавця С. Дяченка показують, що згідно так званого «Ганнібалівського плану» поділу Вірьовчиних хуторів на дачі, схили річки були роздані херсонській знаті, в тому числі й вихідцям із козацької старшини, під заміські будинки. Узаконене таке рішення було внаслідок офіційного межування **18 серпня 1782 р.** Цю дату й слід вважати датою заснування Чорнобаївки.

Перші відомості про кількість населення з'явилися на початку 1840-х рр. і не у вигляді числа жителів, а у вигляді окремих господарств, яких зареєстровано було 490. Припускаючи чисельний склад по 6 душ на сім'ю – буде близько 3000 душ населення. При нарізці ділянок 1850-х роках, число родин зросла до 652, та крім того було близько 500 жителів, які не ведуть господарства.

Таким чином, припускаючи той же чисельний склад сім'ї, Чорнобаєві хутори нараховували у 1850-х рр. приблизно 4500 осіб.

За становою приналежністю жителі були міщанами. Вони займалися сільським господарством, садівництвом та городництвом. Вигідне географічне розташування хуторів

поблизу губернського центру сприяло розвитку в них виробництва товарного зерна. У зв'язку з цим головна увага зверталася на розведення робочої худоби.

Несолодко жилося селянам у спраглому степу. Росла Чорнобаївка повільно. Історія запам'ятала такий факт: з документів Херсонського губернського земства відомо, що у 1859 р. село налічувало 60 дворів, в яких проживало 298 селян, а у 1896 р. – лише 84 двори та 519 мешканців (257 чоловіків та 262 жінки). Тобто, за 37 років село зросло лише на 24 двори. Але з'явилися і 2 крамниці, яких раніше не існувало.

Основним заробітком чорнобаївців було добування вапняку в кар'єрах Вірьовчиної балки. Ніяких торговельних підприємств, крім винних крамниць, на хуторах на той час не було. Медичне обслуговування перебувало на низькому рівні.

У той час приміські хутори були у віданні пристава першого стану міста Херсона. У 1902 р. їх підпорядкували Херсонському губернському земству, яке мало тоді у своєму розпорядженні тільки 113 десятин землі. Великі землеволодіння були у власності родини Скадовських (центром їхніх маєтків була Білозерка).

Перша школа відкрилася наприкінці XIX ст. на Гусакових хуторах, її відвідувало 26 хлопчиків та 6 дівчаток. У 1902 р. відкрито початкову школу на

Чорнобаєвих хуторах, вона була невелика, тому переважна більшість дітей до неї не потрапила.

Мешканці Чорнобаївки зберігали свою українську культуру, зокрема й народні пісні. В тих піснях зберігали чорнобаївці пам'ять про часи запорізької вольниці, про боротьбу з загарбниками. Коли у 1886 р. історик Дмитро Яворницький брав участь в археологічних розкопках поблизу Білозерки, він записав від місцевого селянина на прізвище Чумак пісні про козака Нечая, про запорожців, про Січ.

Життя селян докорінно змінилося після початку Української Революції, сторіччя якої ми цього року відзначаємо. З падінням російського царату та проголошенням Української Народної Республіки ожили надії на кращу долю в окремій незалежній державі.

Емоційне піднесення охопило не лише селян, але й заможних власників землі. У червні 1918 р. землевласник Георгій Скадовський (очільник шляхти Херсонського повіту) з власної волі віддав у користування жителям Степанових, Гусакових і Чорнобаєвих хуторів млин, який згодом передали Білозерському сільськогосподарському товариству.

Втім революційні потрясіння та постійна зміна влад зруйнували надії селян на ліпшу долю. Символом краху цих надій стало безсудове вбивство Г. Скадовського одним

з більшовицьких загонів у 1919 р. Достатньо поглянути на таблицю, що ілюструє перехід Херсона та його околиць з рук однієї влади до іншої, щоб зрозуміти тогочасну ситуацію.

З утвердженням нової – радянської – влади розпочинається вже новітня історія села.

Календар зміни влади у Херсоні та його околицях в 1917–1920 роках		
<i>Дата</i>	<i>встановили владу</i>	<i>втратили владу</i>
18 січня 1918 р.	Більшовики	Українська Народна Республіка
5 квітня 1918 р.	Українська Народна Республіка	Більшовики
24 січня 1919 р.	Англо-франко-грецькі війська	Українська Народна Республіка
10 березня 1919 р.	Більшовики	Англо-франко-грецькі війська
25 травня 1919 р.	Повстанські війська отамана Григор'єва	Більшовики
29 травня 1919 р.	Більшовики	Повстанські війська отамана Григор'єва
13 серпня 1919 р.	Збройні сили Півдня Росії («денікінці»)	Більшовики
3 лютого 1920 р.	Більшовики	Збройні сили Півдня Росії («денікінці»)

НОВІТНЯ ІСТОРІЯ ЧОРНОБАЇВКИ

3.1. Чорнобаївка в перші десятиліття радянської влади (1920-1941 рр.).

У 1920 р., коли більшовики остаточно утвердили свою владу в околицях Херсона, вони створили Чорнобаївський комітет незаможних селян, а пізніше ТСОЗ – товариство по спільній обробці землі «Добра воля», з якого і почалась історія радянської Чорнобаївки.

У 1921 р. обрана єдина Чорнобаєво-Гусаківська сільрада, організований єдиний комітет незаможних селян. У 1922 р. створено дві сільради – Чорнобаєво-Гусаківську і Степанівську, з яких до кінця року утворено одну – Чорнобаєво-Степанівську. У 1925 р. збудовано сільський клуб, організовано драматичний та хорові гуртки, відкрилася хата-читальня, збудована школа, у якій працювало 2 вчителі – Плашко Василь Євдокимович та Харченко Лаврін Гнатович і навчалось 154 учні.

У 1930 р. ТСОЗ перетворився у сільгоспартіль «Червоний Маяк». Першим її головою обрали Федора Романовича Овчаренка. Колективне господарство налічувало 150 коней, 35 однолемішних плугів, 28 бункерів, 11 сіялок, два десятка борон. У 1930 р. в селі існували ще два колгоспи – «Червона зірка» та «Інтенсивник».

Чорнобаївська семирічна школа. 1932 р.

Усі діти шкільного віку навчались у ній та працювали на пришкільній ділянці. Директором школи був Георгій Кротов.

Зміцнення економіки села дало змогу підвищити культурно-освітній рівень селян. У 1932 р. у колгоспі з'явились перші трактори. Першим колгоспним трактористом став Олексій Іларіонович Кириченко. Його незабаром чекала стрімка кар'єра в радянських органах влади, але про це дещо згодом. В 1933 р. в Чорнобаївці загорілась перша електрична лампочка.

Але організований більшовицьким режимом голод 1932–1933 рр. не оминув село. Ірина Андріївна Іваненко, жителька села, згадує:

Пам'ятник, присвячений жертвам Голодомору 1932-1933 рр.

Мешкацям Чорнобаївки пощастило уникнути найстрашніших епізодів тогочасного голоду, але чимало селян його не пережили.

... Брат опух з голоду, і було страшно глянути на нього. Сестричка також дуже розпухла, а потім померла від голоду. А в мене завжди була одна думка – наїстися досхочу... Людоїдства в селі не було, але кішок, собак, горобців їли...

Лише до 1937 р. село оговталось від пережитого в роки голоду потрясіння. Колгосп відновлює свою роботу, закуповує 6 вантажних автомобілів.

У 1940 р. в селі налічувалося 479 житлових будинків. Працювали нові магазини, пошта, клуб. Зріс культурно-освітній рівень селян.

Варто згадати щирих ентузіастів праці, яких заслужено шанують чорнобаївці. В надзвичайно тяжких умовах, часто не маючи підтримки з боку сільської влади, ці люди докладали всіх зусиль для економічного розвитку села:

Микола Васильович Драй – делегат першого з'їзду колгоспників-ударників;

Олександр Іванович Данник – незмінний бригадир-овочівник, Герой Соціалістичної Праці, неодноразовий учасник Всесоюзної виставки досягнень народного господарства;

Тимофій Іванович Дяченко – бригадир тракторної бригади;

Михайло Семенович Гусак – заступник сільського голови;

Ганна Конякова – незмінна ланкова;

Марія Устименко – майстер овочівництва.

3.2. Друга світова війна та роки повоєнної відбудови

Коли розпочалася радянсько-німецька війна, разом з усією Україною зі зброєю в руках стали і чорнобаївці. У 1941 р. Херсонщина була окупована військами групи армій «Південь». В окупації сучасних Миколаївської та Херсонської областей німцям допомагала 3-тя румунська армія. Німецько-румунські війська форсували Південний Буг і на початок липня 1941 року розгорнули наступ на Миколаїв. Селянам залишалося лише евакуювати в глибокий тил цінні машини і худобу.

Вже 18 серпня 1941 р. німецькі війська зайняли Чорнобаївку. Нацистська окупація одразу далася селянам взнаки. Були встановлені високі податки на власність селян, наприклад, 400 літрів молока на корову, половина м'яса з кожної зарізаної свині. З 1942 р. почалося масове вивезення молоді до Німеччини. За роки окупації на примусову працю було вивезено 242 особи.

14 березня 1944 р. підрозділи 295-ї стрілецької дивізії звільнили місто Херсон та Чорнобаївку. В бою загинули 52 воїни, поховані потім у братській могилі в центрі села. На могилі встановлено пам'ятник, на якому викарбувано імена загиблих. Поруч – меморіальні стели з прізвищами 130 односельців, полеглих на фронтах німецько-радянської війни. До війська були мобілізовані понад 400 жителів Чорнобаївки.

Меморіал загиблих у II Світовій війні

Одразу після вигнання з села окупантів відновила свою роботу сільська рада. Жителі Чорнобаївки приступили до відбудови зруйнованого господарства. Самовіддано працювали жінки-колгоспниці. Незважаючи на величезні труднощі – відсутність машин й нестачу робочих рук – чорнобаївці восени 1944 р. вчасно закінчують польові роботи. Вони також брали активну участь у відбудові залізниці, мостів та шосейних доріг.

У 1950 р. сільські колгоспи «Інтенсивник», «Червоний маяк» та «Червона Зірка» об'єдналися в колгосп імені Кірова. За господарством було закріплено 5470 га землі, в

тому числі 4485 га орної землі, 474 га випасів. Розташований під містом Херсоном і зв'язаний з ним автошляхом, колгосп спеціалізувався на виробництві і постачанні міському населенню м'ясо-молочних продуктів, овочів, винограду. Про колгосп імені Кірова знали далеко за межами області.

У 1951 р. колгоспники відбудували лінію електропередачі, яка подала першу енергію на зрошувані землі і тік.

З 1958 р. почалося інтенсивне будівництво. Раніше будиночки нагадували розсипане намисто, село не мало прямих вулиць. Почалася реконструкція. Тепер воно має 96 вулиць. Рівною стрічкою ліг асфальт, по обидва боки якого розташувалися нові кам'яні будинки, вкриті шифером. Біля кожного сад, до кожного двору прийшла вода. Такою нині є вулиця Херсонська, яку перетинає вулиця Жовтнева (сучасна назва – Соборна). Забудовуються вулиці – Урожайна, Механічна, Комсомольська (сучасна назва – Покровська), Галицька.

За переказами стрімкому розвиткові села сприяв Олексій Іларіонович Кириченко (1908-1975 рр.): колись один з перших трактористів Чорнобаївки, а в 1953-1957 рр. – Перший секретар ЦК КПУ, фактичний очільник Української Радянської Соціалістичної Республіки.

Олексій Кириченко

Зауважимо, що О. І. Кириченко став не лише першим чорнобаївцем на чолі України, але й першим українцем на чолі республіканської Комуністичної партії – це стало можливим лише після смерті Йосипа Сталіна.

Артіль перетворено на опорно-показову, на її досвіді розроблено систему наукового ведення господарства в степових районах півдня України. У тому ж році за визначні успіхи у розвитку господарства – голову колгоспу Йосипа Піонтковського удостоєно звання Героя Соціалістичної Праці.

З 1958 р. у колгоспі став до ладу винзавод. За сезон він переробляє 1200 тонн винограду. Тут в основному виробляються столові вина.

З 1959 р. в селі вже є своя типова майстерня на 400 умовних ремонтів за рік. Механізаторам не доводилось ганяти трактори на ремонт у відділення «Сільгосптехніки». Майстерня також виконувала замовлення інших господарств по розточуванню блоків автомобільних двигунів, шліфуванню автотракторних колінвалів.

Фото М. Ємшанова. 1965 р.

Колгоспниці Валентина Бутрій та Віра Клепнікова слідкують за роботою механізованої лінії по розливу вина.

3.3. Розвиток села в 1960-ті – 1980-ті роки

У 1963 р. колгосп очолив Дмитро Костянтинович Моторний. У 1966 та 1986 рр. він двічі був удостоєний звання Героя Соціалістичної Праці.

У 1964 р. побудований Чорнобаївський консервний завод. Місцевий млинкомбінат виробляв борошно, олію, крупи, комбікорми. Став до ладу хлібопекарський цех комбінату.

Господарство колгоспу в ці роки прагнули поставити на наукову базу.

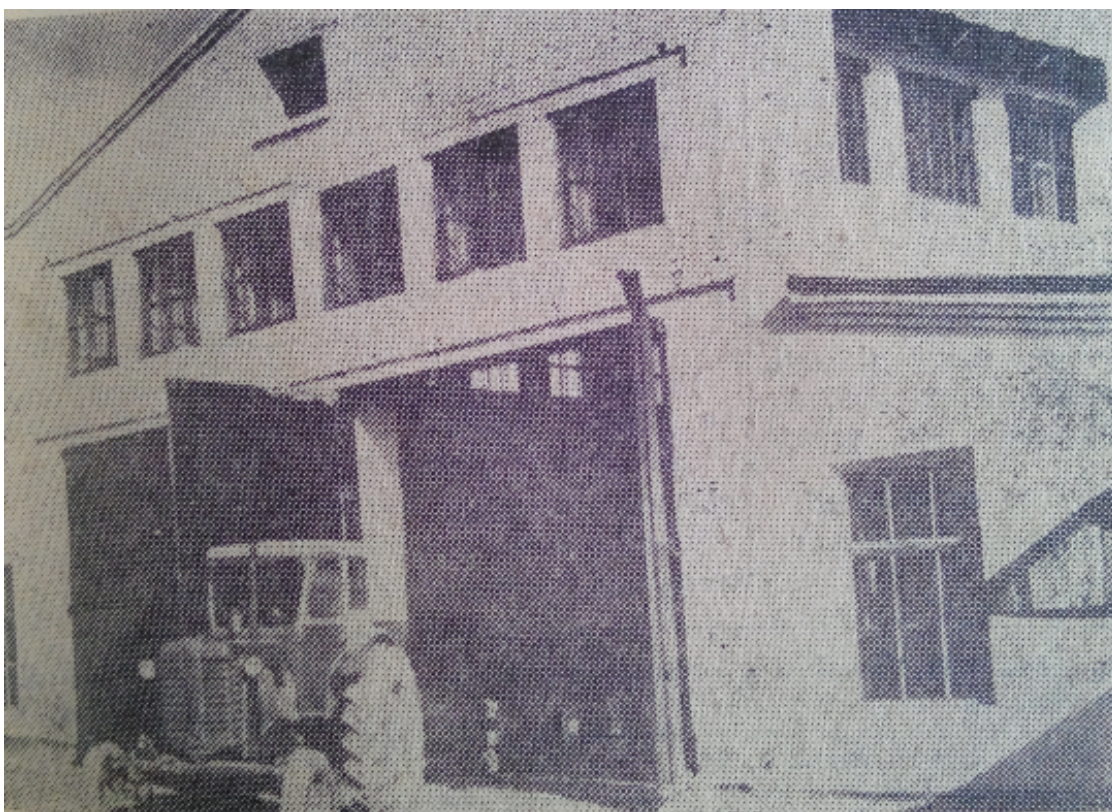

Фото М. Ємшанова. 1965 р. Загальний вигляд майстерні. У ній працювали 5 токарних, 5 свердильних та фрезерувальний верстати – це було досить потужне промислове підприємство.

Заслужений агроном Української РСР П. І. Ломоносов, досліджуючи різні сорти озимої пшениці, здобув вчений ступінь кандидата сільськогосподарських наук.

Дослідницькою роботою займався головний зоотехнік колгоспу І. Є. Григорович, якому присвоєно звання заслуженого зоотехніка Української РСР. Під керівництвом головного інженера П. Н. Васильєва колгоспники виготовляли пристрої до машин, зокрема роторний гноєрозкидач, що значно підвищив продуктивність праці.

Фото В. Динника. 1965 р. Колектив ланки, який доглядає племінне стадо, обговорює результати праці.

Відомий в області ще з передвоєнних років бригадир-овочівник О. І. Данник розробив наукові норми внесення добрив, режим поливів, терміни висадження розсади та її проривки. Його метод дав змогу одержати високі врожаї городини навіть за несприятливих погодних умов. У 1966 році за плідну дослідницьку роботу О. І. Данника удостоєно звання Героя Соціалістичної Праці.

Врожайність з кожним роком зростає, збільшуються прибутки, міцніє економіка. Наша артіль – приміська, розташована за вісім кілометрів від Херсона. Тому, зрозуміло, виробничий напрям – овочево-молочний з розвиненим садівництвом.

У колгоспі інтенсивно здійснюється перехід сільськогосподарського виробництва на промислові рейки.

З 1975 р. **колектив консервного цеху** під керівництвом Марії Підгородецької в сезон переробки овочів працював у три зміни, перероблялося до 5 тонн огірків та понад 4 тонни томатів за одну зміну.

З 1963 р. почав працювати консервний цех, на якому перероблялася овочева продукція. Виготовлялася різноманітна консервована продукція, яку постачали по всій території Радянського Союзу.

Працює також виноробний цехи, а згодом власними силами побудований великий цех сучасного промислового типу. Цех був призначений для приймання, переробки і зберігання зерна.

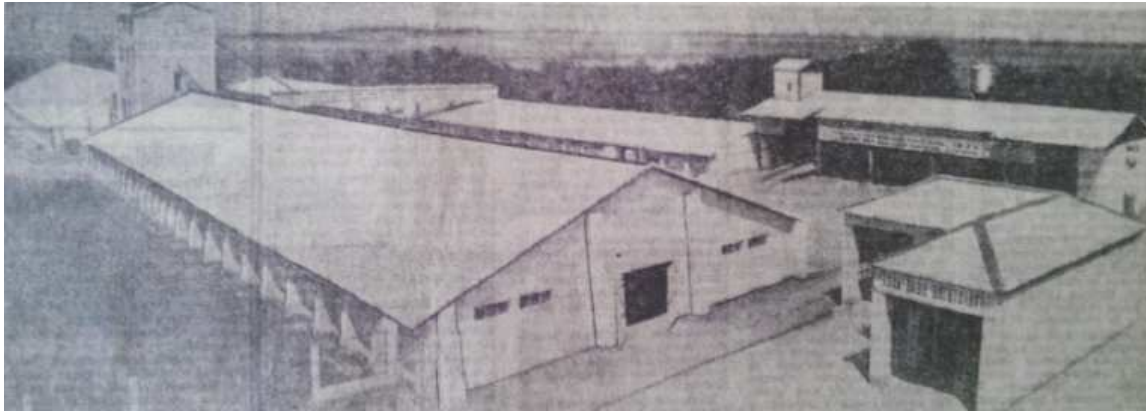

Фото П. Лук'яненка. 1974 р. Загальний вигляд зерноцеху «Кіровець-40»

Історія млинкомбінату розпочалася ще у 1956 р. Саме тоді правління колгоспу прийняло рішення про необхідність будівництва у селі цього підприємства. Проект побудови належав молодому спеціалісту колгоспу М. П. Ульянову. Перші цехи було відкрито у 1957 р.: мукомельний, олійниця, крупорушний і пекарня. Переробляли пшеницю, ячмінь, горох, кукурудзу, просо. Пекли хліб для потреби колгоспників. Ульянов став першим завідувачим млинкомбінату. У 1983-1984 рр. відкрито цех по переробці гречки.

На початку 1970-х рр. у Чорнобаївці відбулись корінні зміни. Село розквітло, помолоділо. Вкрились асфальтом 5 головних вулиць.

На місці чорних землянок з'явились нові світлі будинки. Прокладено водопровід, проведено лінії електро- та радіомережі. Розпочато будівництво нового Будинку культури.

Чорнобаївський млинкомбінат. Сучасне фото. Ось уже шістдесят років це підприємство є одним з ключових у господарстві села.

Тут постала зала на 600 місць, бібліотека, спортивний зал, клуб ветеранів, шаховий клуб, колгоспний музей та кімнати для занять гуртків художньої самодіяльності.

Почався великий розмах житлового будівництва, розширюється сітка закладів побутового обслуговування, побудований новий промтоварний магазин, завершується будівництво пекарні та лазні.

З 1977 р. діють п'ять виробничих дільниць – рільнича, овочева, кормодобувна, будівельна і культурна. У 1980–1990 рр. валове виробництво сільгосппродукції зменшилось. Головна причина – на зрошувальні землі подавалось вдвічі менше води. В умовах Півдня України вирощувати сталі врожаї без зрошення неможливо.

4. Чорнобаївка в перші десятиріччя Незалежності

У 1991 р. під час розробки проекту формування території були визначені межі Чорнобаївської сільської ради. Змінилася форма власності. Посилився контроль за збереженням та раціональним використанням земель різних форм власності.

Землі території села Чорнобаївка передані у розпорядження Чорнобаївської сільської ради. Землі сільськогосподарського призначення передані реформованому колективному сільськогосподарському підприємству «Зоря». У 1998 році на території сільської ради утворилося фермерське господарство «Зоря». Його керівником залишається Д. К. Моторний.

З 2003 р. чимало селян обробляють свої земельні паї самотійно.

Основний напрямок діяльності кооперативу: вирощування зернових культур, бобових культур і насіння олійних культур; розведення великої рогатої худоби молочних порід; виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво олії, борошна та круп'яної продукції.

Для забезпечення життєдіяльності та потреб населення на території села існують комунальні об'єкти: будівля сільської ради, дитячий ясла-садок Чорнобаївської сільської ради, комунальний заклад «Чорнобаївська сільська бібліотека».

Будівля Чорнобаївського відділення «Укрпошти». Окрім поштового відділення (центральный вхід) тут також знаходяться аптека та відділення зв'язку

У селі працюють спортивна зала, лазня, складські приміщення, майстерня, водопровідна та каналізаційна мережі.

На території села також функціонують:

- Відділення Українського державного підприємства поштового зв'язку «Укрпошта».
- Відділення зв'язку ТОВ «Чорнобаївка зв'язок».
- Чорнобаївська амбулаторія загальної практики-сімейної медицини.
- Чорнобаївське сільське відділення Білозерського районного відділу внутрішніх справ.

Чорнобаївська амбулаторія

Для забезпечення потреб населення на території села є заклади громадського харчування (ресторанного господарства), перукарні, пункти з виготовлення та встановлення меблів, металопластикових виробів, майстерня з ремонту взуття, ательє з пошиву та ремонту одягу, підприємства з виготовлення бетонних та металевих виробів, майстерня з ремонту автомобілів, АЗС, СТО, автостоянка, підприємства роздрібної торгівлі.

З 15 квітня 2009 р. рішенням сільської ради засновано Чорнобаївську сільську газету «Чорним по білому».

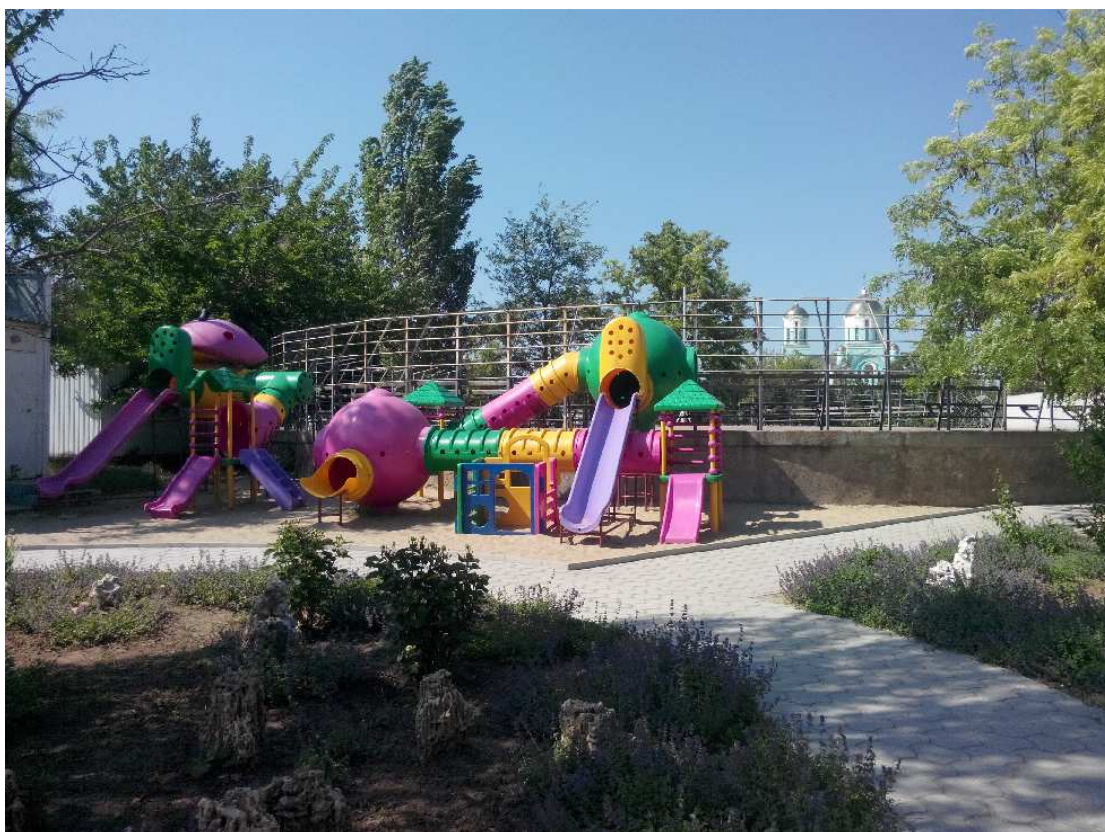
Фестиваль-конкурс «Єднаймо ритм сердець» у Чорнобаївці

4.5. Розвиток села з 2010 р.

За результатами виборів органів місцевого самоврядування 2010 р. Чорнобаївським сільським головою обрано Ігоря Михайловича Дударя.

У 2012 р. сільською радою засновано пісенний фестиваль-конкурс «Єднаймо ритм сердець».

У 2013 р. Чорнобаївська сільська рада разом з 20 місцевими радами із 13 районів області брала участь у щорічному обласному конкурсі на звання кращої сільської чи селищної ради та стала найкращою в третій категорії (серед сільських рад з кількістю населення понад 3 000).

Новий дитячий майданчик

Розвивається інфраструктура села, зокрема з'явилися нові готельні комплекси, дитячі майданчики тощо.

У селі постали й оригінальні об'єкти – зупинка-парасолька та «місце для закоханих» (на фото праворуч).

Нові готелі Чорнобаївки

СУЧАСНА ЧОРНОБАЇВКА: МЕШКАНЦІ, ГОСПОДАРСТВО, КУЛЬТУРА

4.1. Символіка села

У 2011 р. рішенням новообраної сільської ради було затверджено символіку територіальної громади села, а саме прапор, герб та гімн.

Герб Чорнобаївки Білозерського району Херсонської області розміщений на «іспанському» щиті. Герб має золоте, срібне та лазурове поля.

Лазуровий (колір мирного неба) символізує стійкість, силу, вірність, чесність та порядність. Золотий колір – багатство, справедливість, надійність, велич та гостинність.

Срібне поле всередині щита символізує віру, шляхетність, чистоту та відвертість. Орел на фоні чистого неба – символ сили та влади, історичної належності села Чорнобаївка до Херсонської губернії.

Золотий сніп на багатій жовтій ниві це те, що з давніх-давен прославляє працелюбних чорнобаївців та є основною складовою економічного розвитку села.

Великий герб села містить на собі, окрім вищеназваних атрибутів, зображення тигра та лева (вони нагадують про заснування села в рік тигра під сузір'ям лева).

Восьмикутні зірки символізують два населених пункти, які входять до складу Чорнобаївської сільської ради – власне Чорнобаївку та село Крутий Яр.

Щит перетятий двома паралельними хвилястими лініями сірого та синього кольору. Синя хвиляста лінія символізує історичну річку Вірьовчину, на берегах якої постала Чорнобаївка. Сіра хвиляста лінія, що перетинає Чорнобаївку з заходу на схід – це автомобільна магістраль

міжнародного значення, проходження якої через територію сільської ради має важливе значення на формування та вплив соціально-економічного розвитку.

Чорний курган внизу щита – символ розташування села на територіях з давньою історією. Чорний колір – колір родючої землі.

Історична присутність козаків на території села підкреслюється зображеною козацькою стрілою в нижній частині герба. Увінчує щит срібна корона, що означає приналежність герба населеному пункту, головний атрибут влади та ознака суверенітету.

Прапор Чорнобаївки – квадратне полотнище, що складається з трьох горизонтальних смуг: синьої, білої та жовтої, рівного співвідношення ширини.

На білій смузі розташовані восьмикутні зірки, які є символом двох населених пунктів, що входять до складу Чорнобаївської сільської ради – села Чорнобаївка та села Крутий Яр.

Синій колір символізує вірність, відданість, честь, благородство, духовність, чисте небо та воду, бездоганність, молодість і життєвий ріст. Білий – колір чистоти, щирості та відвертості. Золотий колір – колір жовтої ниви, величі, багатства.

*Гімн територіальної громади села Чорнобаївка та села
Крутий Яр:*

Від окрику орла – до переливу дзвонів,
Від чорних рис курганів – до золота дзвінниць.
Віршовчини-ріки нестриманії води,
Пронесли долі, роки по простору сторіч.

Приспів:

*Щоб вишита колоссям і курганами,
Вигойдана крилами орла,
Хрещена сльозами й хлібом славилась
Щедра Чорнобаївська земля.*

Доріг, що долю кличуть у світ надій багато,
Та вибрана одна – освячена для мрій.
Батьками, що звели тут світлу, рідну хату,
З надією в добро майбутніх поколінь.

Приспів:

Злітайте ж без падінь, творіть під божим оком
Тримайте честь і гідність Ви силою руки
Єдняйте ритм сердець в ім'я добра нащадків,
А сила, дух, завзяття вже з нами навіки.

Приспів:

Щоб вишита колоссям і курганами,
Вигойдана крилами орла,
Неньки-України частка славилась
Рідна Чернобаївська земля.

4.2. Населення Чернобаївки.

Станом на 1989 рік у селі проживали 8939 осіб, серед них – 4273 чоловіки і 4666 жінок.

За даними перепису населення 2001 р. у селі проживали 9275 осіб. Станом на 1 червня 2016 р. на території Чернобаївської сільської ради проживає 10 307 громадян та нараховується 3 475 домашніх господарств.

За даними перепису 2001 р. в селі мешкають носії таких мов (подаємо кількість носіїв мови та їхній відсоток до числа населення села):

Українська	8505	91,70 %
Російська	680	7,33 %
Білоруська	35	0,38 %
Молдовська	21	0,23 %
Вірменська	7	0,08 %
Циганська	5	0,05 %
Польська	2	0,02 %
Болгарська	1	0,01 %
Інші	19	0,20 %

4.3. Освітні заклади

Чорнобаївська санаторна загальноосвітня школа-інтернат

Чорнобаївська санаторна загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів Херсонської обласної ради розпочала своє існування у 1954 році, як школа-інтернат для дітей сиріт. У 1976 році Білозерська районна рада на базі цієї школи заснувала навчально-лікувальний заклад, головне призначення якого – лікування сколіотичної хвороби.

У 2004 році згідно наказу Управління освіти і науки обласної державної адміністрації № 248 від 1.09.2004 заклад перейменований у Чорнобаївську санаторну

загальноосвітню школу-інтернат I–III ступенів Херсонської обласної ради.

Санаторна школа-інтернат є навчально-виховним і лікувально-реабілітаційним закладом, що забезпечує поєднання загальної середньої підготовки в обсязі державних вимог до освіти з тривалим оздоровленням, лікуванням та реабілітацією учнів. Очолює заклад директор Олексій Миколайович Беженар, якого у 2005 році за вагомий внесок у справу виховання підростаючого покоління нагороджено медаллю А. Макаренка.

Школа бере участь у районних та обласних конкурсах творчої молоді. У огляді художньої самодіяльності «Таврійський барвограй-2008» зразковий хореографічний колектив «Школа танцю» (керівник В. В. Іванова) посів перше місце у номінації «Найкращий танцювальний колектив району», а хоровий колектив (керівник Н. В. Дьяконова) посів 2-ге місце у номінації «Найкращий хоровий колектив». У закладі діють науково-дослідницькі клуби «Квант», «Паросток», «Дивослово», «Право», науково-учнівське товариство «Юний науковець», створені такі дитячі організації «Веселкова країна», «Сонячна республіка», клуб «Юність».

Чорнобаївський навчально-виховний комплекс виник у 1973 р. за ініціативою депутатів сільської ради. На кошти селян споруджено нове приміщення нинішньої школи.

Чорнобаївський навчально-виховний комплекс

5 грудня 1973 р. введено в експлуатацію будівлю середньої школи (ліве крило), пізніше добудовано корпус молодших класів і музичної школи. В 1972–1978 рр. директором школи був Володимир Мусійович Ємченко.

Відкриття новозбудованої школи.

Сільський голова Цеханевич О. М.,
голова колгоспу Моторний Д. К.,
директор школи Ємченко В. М.
Фото 1973 р.

Фото 1962 р. Дошкільний відділ навчально-виховного комплексу
(раніше це був Колгоспний дитячий садок).

В 1978-2004 рр. очолював Чорнобаївську загальноосвітню школу Анатолій Олександрович Баєвський. Завдяки йому у школі створено базу для навчання молодших класів, збудовано корпус для «шестирічок», створено школу-комплекс, найкращу в районі і області базу для навчання з інформатики (клас ЕОМ, два класи з персональними комп'ютерами), з англійської мови (лінгафонний кабінет), майстерні і класи для трудового навчання (швейні майстерні, автотракторні класи), а головне – елемент нестандартного, творчого підходу до справи став основою роботи педагогічного колективу.

Навесні 1987 р. за заслуги в навчанні та вихованні підростаючого покоління й активну участь у громадському

житті Президія Верховної Ради Української РСР присвоїла Анатолію Олександровичу почесне звання Заслуженого вчителя УРСР. За натхненну працю на освітянській ниві директора Баєвського було нагороджено медалями Н. К. Крупської та А. С. Макаренка.

У червні 2011 р. шляхом злиття Чорнобаївської загально-освітньої школи I–III ступенів та дитячого садочка ПОК «Зоря» засновано Чорнобаївський навчально-виховний комплекс (НВК), директор Луценко А. Г.

Навчально-матеріальна база: 3 кабінети інформатики, кабінет біології, актова зала на 400 місць, бібліотека, гімнастичний зал, шкільна майстерня, зал ігрових видів спорту, зал важкої атлетики, кабінет української мови та літератури, кабінет математики, кабінет автосправи. Працює секція МАН з фізики, факультативи, предметні гуртки.

Дошкільний відділ навчально-виховного комплексу розташований у сучасній двоповерховій будівлі. Заклад має просторі та світлі групові приміщення з ізольованими входами, музичний зал зі станками для занять хореографією, психологічний кабінет, зимовий сад з вічнозеленими рослинами, басейн. Для кожної вікової групи – окремий майданчик. Дошкільний відділ має спортивний зал.

Чорнобаївський дитячий садок

Функціонує 5 груп, освітній процес здійснюють 13 педагогів. Серед пріоритетних напрямків – фізкультурно-оздоровчий та художньо-естетичний.

Дошкільний відділ НВК – активний учасник багатьох заходів, що відбуваються у селі.

Чорнобаївський дитячий ясла-садок. Фінансування комунального закладу «Ясла-садок» забезпечує Чорнобаївська сільська рада. В закладі сім вікових груп, з яких одна група – раннього віку. В закладі працює 45 працівників, з яких 18 є педагогічними працівниками, з них 4 – мають педагогічне звання «вихователь-методист»,

2 – спеціаліста першої категорії, 2 – мають нагрудний знак «Відмінник освіти України».

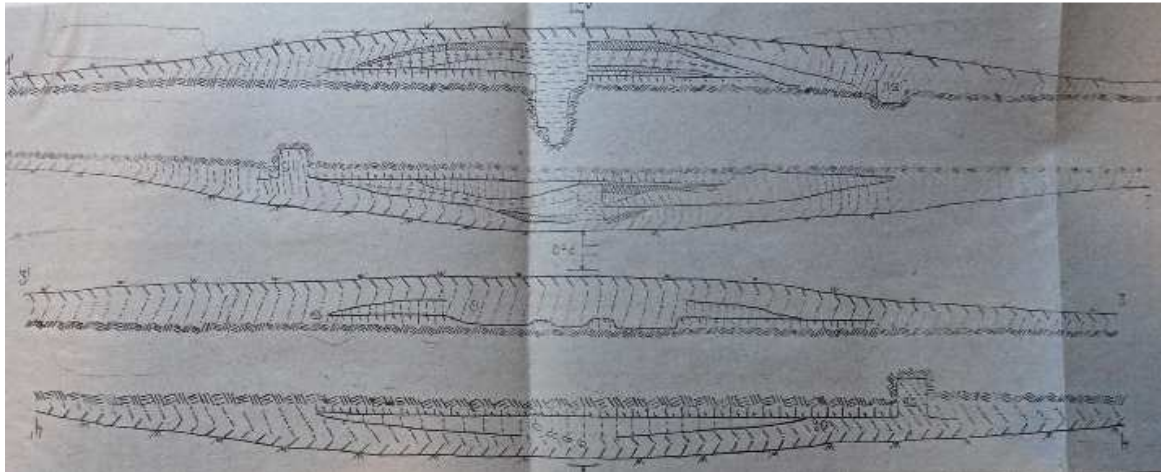
Чорнобаївський ясла-садок активний учасник методичних об'єднань району та області, на базі діє «Школа вищої майстерності музичних керівників» та «Школа вищої майстерності медичних сестер». Частими гостями закладу є медпрацівники району, керівники дошкільних закладів району та області.

Дитячий садок ініціює проведення різноманітних конкурсів в межах закладу (тематичні конкурси малюнків, поробок, та оновлення ігрових майданчиків та груп) і є безпосереднім учасником всеукраїнських різноманітних конкурсів.

У закладі створено оптимальне розвивальне середовище для розкриття потенціалу дитини. Діють гуртки: «Екологічна стежинка» (виховання малят в любові до рідної природи), «Чомусик» (розвиток логічного мислення), «Співаночка» (розвиток артистичності та вокального співу), «Театралізована діяльність» (розвиток творчих здібностей дітей), «Маленькі чарівники» (виховання естетичного розвитку малят), «Логопедичний гурток» (корекційна робота звуковимови).

4.4. Пам'ятки Чорнобаївки

Невід'ємною частиною освіти і виховання молодих поколінь є вшанування пам'яток минулого. На території Чорнобаївки є такі пам'ятки та пам'ятники археології, історії і культури:

Чорнобаївські кургани (III тис. до н. е. – II тис. н. е.).

Висота: 0,6-3,4 м. На фото – стратиграфія курганів доби бронзи неподалік Чорнобаївки (село Новодмитрівка).

Братські могили воїнів Радянської Армії (1954 р.).

Висота: 4,20 м.

Могила Героя Соціалістичної Праці А. І. Данника (1979 рік).

Висота – 2,45 м

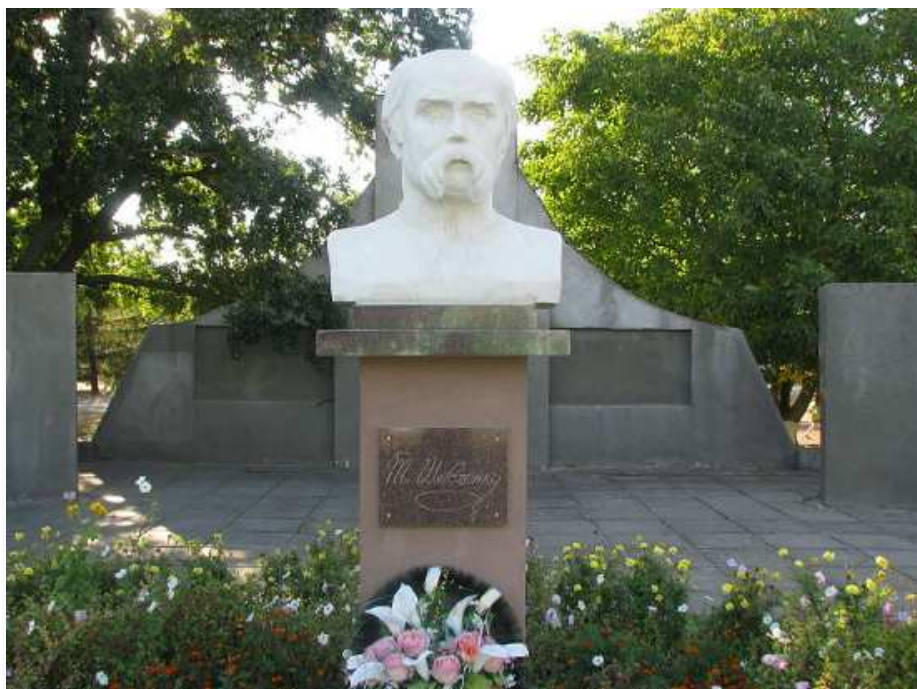

Пам'ятний знак на честь 40-річчя Перемоги (МІГ-19). 1985

рік. Висота – 12 м

Пам'ятник Ю. О. Гагаріну. Відкрито 12 квітня 1976 р. на честь п'ятнадцятиріччя польоту в космос першого космонавта СРСР. Скульптор В. П. Яроцький – житель села. Висота – 3,80 м.

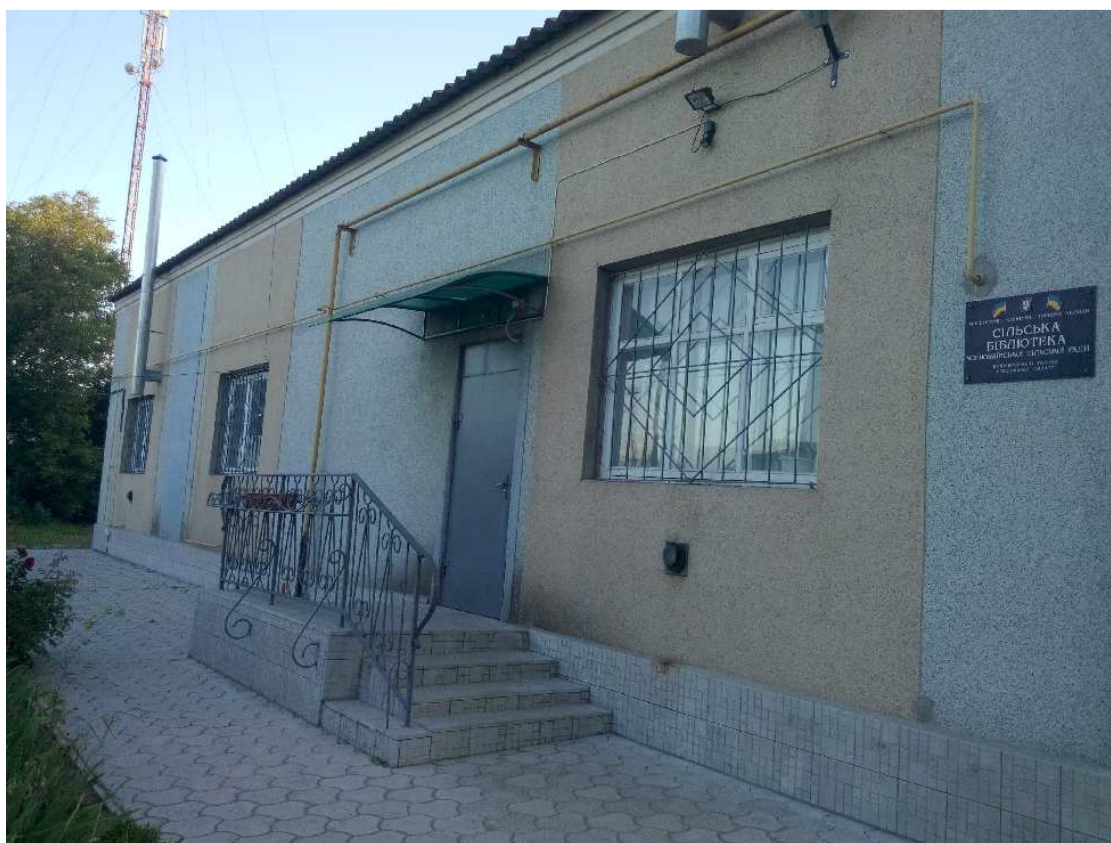

Пам'ятник Т. Г. Шевченку. Відкрито 9 березня 2014 р. Висота – 2,8 м

4.5. Заклади культури

На території села функціонують такі заклади культури:

- комунальний заклад «Сільська бібліотека»;
- комунальний заклад «Будинок культури»;
- початковий спеціалізований мистецький навчальний заклад «Музична школа» Міністерства культури України;
- музей історії села.

Чорнобаївська сільська бібліотека-філія нараховує 1600 користувачів, з них 800 дорослих та 800 дітей. До 2009 р. книгозбірня багато разів змінювала своє місце знаходження. Зараз бібліотека знаходиться у центрі села; обладнані зони для читання, користування інтернетом та

зберігання книжкового фонду; працюють клуби за інтересами, літературна вітальня; налагоджена робота з різними соціальними групами населення: ветерани війни, афганці, діти-інваліди, багатодітні сім'ї. Книжковий фонд складає близько 32 тисяч примірників.

Будинок культури знаходиться у центрі села. Основна спрямованість – відродження, популяризація народних традицій, звичаїв та обрядів, розвиток творчості дітей та дорослих, організація дозвілля селян.

У Будинку культури працює 16 колективів та гуртків: ансамбль народної пісні «Журавка», молодіжний театр «Дебют», зразковий музично-драматичний колектив «Капітошка», вокальне тріо «Мальви», танцювальний колектив «Школа танцю», Народний хор «Калиновий цвіт», вокальний квартет «Жайвір», дитячий театральний колектив «Парасольки», вокальний гурт «Забавні дівчата», вокальний гурт «Гармонія», духовий оркестр, солісти-

вокалісти, літературний клуб «Пролісок», гурток «Умілі руки», клуб любителів історії «Мій рідний край».

З ними працюють 10 керівників, 4 з яких мають вищу спеціальну освіту і 6 – середню спеціальну. Всі колективи художньої самодіяльності є постійними учасниками та переможцями оглядів, конкурсів, фестивалів на районній, обласній та республіканській сценах. Роботою у гуртках та колективах охоплено 217 учасників. Організовує культосвітню роботу Заслужений діяч культури України В. Г. Татарінов.

Народний хор «Калиновий цвіт» заснований у 1951 році. У 1982 році отримав почесне звання «народний самодіяльний» (художній керівник – заслужений працівник культури України Михайло Варгун, концертмейстер – Леонід Кривицький). Репертуар хору – сучасні українські пісні, твори місцевих авторів, обробки народних пісень. У 2001 році, 2003 році та 2009 році брав участь у звітних концертах Херсонської області у місті Києві, на сцені Національного палацу мистецтв «Україна», лауреат Всеукраїнських конкурсів «Ялтинський берег – 2007», «Калиновий спів – 2008», імені П.Демуцького – 2010, VII Міжрегіонального фестивалю-конкурсу духовно-патріотичної пісні «Сонячні дзвони – 2013».

Молодіжний театр у 2009 році лауреат районного та обласного оглядів «Театральна весна Херсонщини».

Танцювальний колектив має звання «зразковий», є лауреатом обласних конкурсів імені М. Верховинця та «Маленькі зірки», лауреатом Другого відкритого дитячо-юнацького фестивалю «Дивограй-2005» у місті Дніпропетровськ (зараз – Дніпро), Лауреатом I ступеню Всеукраїнського огляду дитячих хореографічних колективів «Сонячний зайчик» Дніпропетровськ (2012). Вокальний ансамбль «Журавка» дипломант обласного фестивалю «Слобідський козачий круг».

З 1998 р. на базі Будинку культури проводиться фестиваль хорових колективів південного регіону «Чорнобаївський заспів», засновником є Д. К. Моторний.

У 2016 р. створено новий колектив АРТ-гурт «Кришталеві голоси». В розробці залишаються 2 колективи: оркестр народних інструментів, квартет «Жайвір». Працівники будинку культури працюють у тісному контакті з сільською радою, школами, бібліотекою, дитячими садками. Всі колективи художньої самодіяльності працюють постійно та регулярно згідно графіка занять.

Колектив Будинку культури бере активну участь в організації та проведенні сільських свят: Масляної, олімпійського дня, олімпійського тижня, Дня Незалежності, Дня села, а також у районних фестивалях та конкурсах.

Чорнобаївська музична школа

Свого часу школу добре знали в Україні. У 1981 р. за постанову дитячої опери «Гуси-лебеді» вона була нагороджена «Почесною грамотою» Міністерства культури України. Але на початку 1990-х рр. контингент школи скоротився, припинили роботу й всі її філії.

Чорнобаївська дитяча музична школа заснована у 1977 році на базі філії Білозерської дитячої музичної школи. За перші п'ятнадцять років школа інтенсивно розвивалась: контингент поступово збільшувався до 250 учнів, відкривалися філії у селах Степанівка, Музиківка, Східне, Петрівське, Посад-Покровське.

У Чорнобаївській дитячій музичній школі учні навчаються на таких інструментах: фортепіано, скрипка, баян, акордеон, гітара, флейта, сопілка, саксофон, кларнет, труба. Школа має достатню кількість музичних інструментів, сучасну оргтехніку та бібліотеку, яка налічує 2200 примірників. У школі існують творчі колективи: ансамблі скрипалів, гітаристів, духових інструментів,

хореографічний ансамбль, хор. Щорічно учні школи беруть участь в районних, обласних конкурсах та займають призові місця. Існує музичний лекторій для учнів молодших класів НВК, проводяться концерти для вихованців дитячих садків, учнів та батьків.

4.6. Спорт в Чорнобаївці

Спортивна база села: працюють чотири спортивних зали (ігровий, гімнастичний зали, зал важкої атлетики, п'ятдесятиметровий тир, приміщення для гри в настільний теніс, зал вільної боротьби), стадіон з поливним газоном.

У 1992 році на базі ПОК «Зоря» заснована Чорнобаївська дитячо-юнацька спортивна школа (відділення з футболу, гандболу, важкої атлетики, боротьби вільної і вітрильного спорту).

Вже понад 30 років на базі Чорнобаївського НВК проводяться заняття з баскетболу, волейболу, футболу, гирьового спорту для вчителів. За цей період освітяни школи брали участь не тільки в змаганнях районного рівня, а й ставали переможцями обласних змагань серед сільських колективів області. Найкращі спортсмени школи – це С. В. Черноусов, В. Я. Чернявський, Ю. П. Горбенко, А. М. Базилук, Н. В. Рагушенко, Т. М. Йоєнко, П. І. Йоєнко.

Чорнобаївський футбольний клуб «Колос»

Вчитель фізкультури С. В. Черноусов став призером Всеукраїнського конкурсу на найкращий інноваційний урок та урок з елементами футболу. Крім того, Сергій Васильович з успіхом обслуговує матчі Херсонської області та України з футболу як арбітр.

Далеко відомі за межами області вихованці тренера з важкої атлетики А. М. Базилюка. Анатолій Михайлович і сам активно займається спортом, беручи участь у змаганнях з гирьового спорту, армреслінгу.

Велику роботу з підготовки юного покоління проводить вчитель, голова профспілкової організації школи В. Я. Чернявський. Василь Якович – капітан збірної

команди ветеранів Білозерського району з футболу та футзалу. З 2000 року проводиться баскетбольний «Турнір друзів», присвячений пам'яті фанатів баскетбольного руху Ігоря Коломойченка та Олександра Петріківського.

У 2013 р. відповідно до проведених реформ Чорнобаївська ДЮСШ ліквідована. Спортивну роботу з жителями села Чорнобаївка проводять 6 тренерів, які працюють у відділі освіти, молоді і спорту Білозерської районної державної адміністрації, з наступних видів спорту: Чернявський В. Я. – футбол, легка атлетика; Черноусов С. В. – футбол; Базилюк А. М., Базилюк В. А. – важка атлетика; Зорін В. С. – вільна боротьба; Мазманян О. О. – гандбол.

Серед найкращих гандболісток села, багаторазових призерів області, чемпіонів юнацьких ігор України, майстрів спорту можна виділити: Цуркан Наталію, Артемчук Ольгу, Шум Дарію, Строган Дарію.

За ініціативою сільського голови, рішенням Чорнобаївської сільської ради від 28 березня 2013 р. за № 28 було засновано проведення Спартакіади села Чорнобаївка з метою залучення жителів села до регулярного зайняття спортом, а також відродження та розвитку спортивних традицій села. Загальне керівництво організацією та проведенням змагань здійснюється організаційним комітетом Чорнобаївської сільської ради.

Чорнобаївський стадіон

Безпосередня організація та проведення змагань покладається на спортивного інструктора, посада якого введена у сільській раді. Змагання особисто-командні, проводяться з таких видів спорту як баскетбол, шахи, шашки, теніс настільний, волейбол, гирьовий спорт, міні-футбол, підтягування на перекладині, згинання та розгинання рук в упорі лежачі, перетягування канату, естафетний біг Крутий Яр – Чорнобаївка.

На території Чорнобаївської сільської ради функціонують спортивні секції з футболу, волейболу, важкої атлетики, вільної боротьби, теквандо та ін. Юні спортсмени постійно займають призові місця на спортивних змаганнях різних рівнів: призери та переможці Всеукраїнських та обласних змагань.

Щорічно на території села до святкування Дня перемоги проводиться відкритий волейбольний турнір.

І. М. Дудар з нагородою Херсонської обласної Колосіади (2017 р.)

Сільська волейбольна команда «Бабай», футбольна команда ФК «Колос» є неодноразовими переможцями та призерами районних та обласних змагань.

Традиційними стали проведення спартакіади села, змагання з волейболу, футболу, шахматно-шахові турніри. У 2016 році проведено змагання з настільного тенісу до ювілея Єрмоленка Л. І., Олімпійський день, олімпійський тиждень, Кубок дружби зі стронгмену.

10 червня 2017 р. на Херсонщині стартував Олімпійський день, який розпочався з Чорнобаївки. В цей день, за ініціативи голови Чорнобаївської сільської ради

Ігоря Дударя, була започаткована «Книга спортивних рекордів Чорнобаївки».

2 вересня 2017 р. на Херсонській обласній Колосіаді у Бериславі збірна команда села Чорнобаївка у загальнокомандній першості стала кращою сільською громадою Херсонщини 2017 р. серед збірних команд II групи (села та селища з населенням більше 2 000 громадян).

Серед усіх видів спорту у селі найбільше представлені: футбол, волейбол, вільна боротьба, важка атлетика та інваспорт.

У футбол мешканці села почали грати ще у 1952 році, була створена команда «Колгоспник».

У 2007 році офіційно зареєстровано Чорнобаївський футбольний клуб «Колос», керівник Підгородецький Ігор Михайлович.

Протягом останніх років:

- бронзовий призер чемпіонату Херсонської області з футболу: 2006–2007 роки

- чемпіон Білозерського району з футболу у сезоні: 2007–2009, 2011, 2013–2014 роки

- володар Кубку Білозерського району з футболу сезону: 2007–2011, 2013–2014 роки

- чемпіон Білозерського району з футболу серед ветеранів: 2007–2011, 2013–2014 роки

Змагання найсильніших людей України – Відкритий Кубок Дружби зі стронгмену (2016 р.). Головний суддя змагань - Василь Вірастюк. Другий суддя – дворазовий чемпіон світу, срібний призер "ArnoldClassic" Володимир Рекша.

- чемпіон області: 2008–2009, 2011 (перша ліга) роки
- срібний призер: 2010 рік
- бронзовий призер: 2012 рік (вища ліга)
- фіналіст кубку Херсонської області з футболу у сезоні 2012 року серед аматорських команд
- володар кубку «Придніпровська зірка»: 2013 рік.

З 1981 року у селі з'являється секція з важкої атлетики, організовує її Базилук Анатолій Михайлович, учитель фізичної культури.

З 1994 року Анатолій Михайлович повністю переходить на тренерську роботу, а з 2007 року йому допомагає син В'ячеслав. За роки існування секції тренери підготували 11 майстрів спорту, понад 30 кандидатів у майстри та більше 100 першорозрядників. Серед майстрів є чемпіони та призери України, Всеукраїнських змагань: Хоменко Олександр, Герасимчук Валерій, Бутрій Вадим, Бондарев Максим, Гуменюк Станіслав, Ведмеденко Володимир, Терентьєв Микола, Поздняков Максим, Якимчук Юрій, Борисевич Олександр, Коршунов Євген.

Вихованці тренерів брали участь у змаганнях обласного та міжнародного значення, високі результати показали:

- чемпіонат України серед юнаків та дівчат, м. Феодосія (2002)
- Всеукраїнська спартакіада, м. Івано-Франківськ (2003)
- чемпіонат України серед студентів, м. Харків (2004)
- універсіада, м. Харків (2005)
- міжнародний турнір пам'яті заслуженого тренера України Якова Куценко (1999–2014)
- літні юнацькі спортивні ігри Херсонщини, м. Скадовськ (2011)
- кубок Херсонської області, м. Скадовськ (2012)
- Всеукраїнська спартакіада, м. Коломия (2012)

Чорнобаївські важкоатлети

-
- спартакіада Херсонщини серед дітей та підлітків «Юний спартаківець», м. Скадовськ (2012)
 - чемпіонат України серед юнаків та дівчат, м. Славутич (2012)
 - турнір пам'яті Олімпійського чемпіона Ігоря Рибак, м. Харків (2012–2014)
 - чемпіонат України серед юнаків та дівчат до 13 та до 15 років, м. Тернопіль (2013)
 - турнір пам'яті заслуженого тренера України Михайла Співака, м. Нова Одеса Миколаївська область (2013–2014)

- турнір заслуженого тренера України С. П. Душеїна (1997–2002)

- турнір пам'яті заслуженого тренера України С. П. Душеїна (2003–2014)

У секції тренуються три спортсмени, які входять в резерв національної збірної: Циголь Владислав, трьохразовий чемпіон України серед юнаків; Гусева Катерина, бронзова призерка України серед дівчат до 15 років та Ілханова Катерина.

20 листопада 2013 року в актовій залі Херсонського державного університету факультетом фізичного виховання та спорту спільно з Херсонським обласним відділенням Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України проведено свято «Спортивні досягнення року», на якому відбулося нагородження спортсменів, тренерів та викладачів за підсумками виступів збірних студентських команд Херсонської області у XI літній Універсіаді України та XXVII Всесвітній Універсіаді, Чемпіонатів України, Чемпіонатів Світу та Європи, Дефлімпійських ігор 2013, серед почесних нагород була грамота для Базилюка Анатолія Михайловича – тренера з важкої атлетики.

У 2010 році при підтримці Чорнобаївської сільської ради була сформована волейбольна команда «Бабай». За

останні роки волейболісти брали участь у змаганнях районного та обласного значення:

2010 – традиційний турнір парк-волей «Купальські Зорі», м. Гола Пристань (I місце).

2011 – традиційний турнір парк-волей «Купальські Зорі», м. Гола Пристань (III місце).

2011 – турнір пам'яті Героя Радянського Союзу Харченка С. А., с. Садово (I місце).

2012 – традиційний турнір, присвячений Дню Перемоги (II місце).

2012 – відкритий обласний кубок «Парк-волей» (I місце).

2012 – традиційний турнір, пам'яті Героя Соціальної Праці Заботіна В. Ф.

2012 – турнір пам'яті Героя Радянського Союзу Харченка С. А., с. Садово (II місце).

2012–2013 – обласний турнір з волейболу (III місце).

2013 – кубок Харченка С. А., с. Садово (I місце).

2013 – традиційний турнір найкращих команд Південного регіону, кубок Сергєєва, м. Берислав (III місце).

2013 – традиційний турнір, присвячений Дню Перемоги (II місце).

2013 – турнір «Кубок Нового Року» (I місце).

2014 – турнір «Купальські Зорі» (I місце).

Волейбольна команда «Бабай»

2014 – традиційний турнір, присвячений Дню Перемоги (I місце).

У 1975 році у селі відкрилася секція з вільної боротьби, першим тренером був Віктор Петрович Манжаюк – майстер спорту, викладач вищої категорії. З того часу він підготував кандидатів у майстри спорту СРСР, майстрів спорту, призерів України, серед яких: Зарубін Олексій, Пацалюк Ігор, Подстівий Олександр та Зорін Віктор.

З 2001 року мешканців села тренує Зорін Віктор Сергійович – майстер спорту СРСР і України, чемпіон СРСР, призер України. Найкращі вихованці тренера:

Віктор Сергійович Зорін та його вихованці

Капрей Ангеліна – триразова чемпіонка області, чемпіонка Всеукраїнського турніру з вільної боротьби;

Фортушна Марина – триразова чемпіонка області, триразова чемпіонка Всеукраїнського турніру з вільної боротьби;

Дзигалюк Христина – чемпіонка області, чемпіонка Всеукраїнського турніру з вільної боротьби;

Ляшенко Христина – дворазова чемпіонка області, чемпіонка Всеукраїнського турніру з вільної боротьби;

Кулікова Людмила – чемпіонка області, триразова чемпіонка Всеукраїнського турніру з вільної боротьби;

Чорнобаївка має всі підстави пишатися спортивними досягненнями своїх односельців – не кожне українське місто має стільки призерів з різних видів спорту

Куліченко Євген – чемпіон області, чемпіон Всеукраїнського турніру з вільної боротьби.

З 2004 року діє Білозерська районна філія відділу фізичної культури, молоді та спорту регіонального Херсонського центру інвалідів «Інваспорт», керівник філії Денисенко Олександр Михайлович, тренер 1 категорії з футболу – мешканець Чорнобаївки.

Спортсмени беруть участь у конкурсах, змагаються у спартакіадах «Повір у себе», борються у естафетах, їздять

на екскурсії, перемагають у районних, обласних змаганнях, беруть участь у змаганнях Всеукраїнського рівня, де здобувають перемоги та стають призерами.

Серед спортсменів паралімпійців села слід відзначити:

Мацюк Марину – випускницю Чорнобаївської санаторної школи-інтернату, срібна призерка фінальних змагань Всеукраїнської Спартакіади «Повір у себе» з легкої атлетики з бігу на 100 та 200 метрів.

Шадренка Дмитра – неодноразового чемпіона фінальних змагань Всеукраїнської Спартакіади «Повір у себе» з шахів, учня Чорнобаївської санаторної школи-інтернату.

Малашенка Руслана Анатолійовича – майстра спорту України з легкої атлетики, кандидата у національну збірну України, чемпіона України у 2008 та 2011 роках, срібного призера 2009 та 2010 років, першого стипендіата району серед молодих спортсменів з обмеженими можливостями.

РЕЛІГІЙНЕ ЖИТТЯ

5.1. Церква на честь Благовіщення Пресвятої Богородиці УАПЦ

У 1991 р. мешканці села Йосафат Юрійович Гарматюк (учитель історії) та Григорій Іванович Синюк (тракторист) створюють громаду Української Автокефальної Православної Церкви у кількості 80 осіб. У 1992 р. на загальних зборах віруючих УАПЦ затверджено статут громади, який у квітні 2000 р. зареєстрований офіційно у новій редакції. Григорій Синюк надав свій дім для богослужінь і для житла священика, який приїхав із Львівщини та у серпні 2003 р. призначений настоятелем.

14 вересня 2003 р. настоятелем Свято-Благовіщенської парафії УАПЦ пресвітером Василем Смалем вперше проведено богослужіння українською мовою. У 2004 р. вперше за 70 років по селу пройшов із колядою вертеп; освячувалась «Йорданська вода», якою після служби отець Василь Смаль освячував будинки мешканців села. Наприкінці 2004 р. Г. Синюк ініціював будівництво окремої церкви на честь Благовіщення Пресвятої Богородиці, розробив архітектурний проект, власноруч виготовив купол, очолив будівництво.

Церква Благовіщення Пресвятої Богородиці УАПЦ.

У 2011 р. її відвідав архієпископ Львівський і Таврійський Макарій Малетич, нині – Предстоятель Української Автокефальної Православної Церкви, митрополит Київський та усієї України.

Свою земельну ділянку подарувала мешканка села Стефанія Герей із сином Петром. Храм будували до 2007 р.

13 травня 2007 р. освячено новозбудований храм, отця Василя піднесено до сану протопресвітера, а Г. Синюка нагороджено архієпископом Львівським і Таврійським Макарієм Малетичем орденом святого Андрія Первозваного I ступеню за активну працю з будівництва храму та розбудову парафії.

У 2010 р. відбулося прощання церковної громади зі своїм засновником Григорієм Івановичем Синюком.

5.2. Церква на честь Казанської ікони

Божої Матері УПЦ МП

У вересні 2006 року у центрі села відбулося закладення нової будівлі Свято-Казанського храму. Зі спогадів прихожан, відомо, що ще у 1904 році на цьому ж місці розпочалося будівництво храму. Його звели до куполів, але у 1917 році будівля була зруйнована. Першу згадку про Казансько-молитовний будинок знайдено у документах Білозерської волості Херсонського повіту – реєстрація релігійної общини у 1922 році. Документів про діяльність общини у 1920-1940-х років не збереглося. У 1950 році відправи богослужінь проводилися у подарованому громаді приватному будинку. У 1970 році з приходом до храму пресвітера Леоніда будівля була реконструйована, але приміщення Свято-Казанського храму не дозволяло вмістити всіх парафіян.

Церква на честь Казанської ікони Божої матері УПЦ МП

Мешканці села почали збирати кошти на будівництво Храму Казанської ікони Божої Матері. У 2008 році на храмове свято у день вшанування Казанської ікони Божої Матері, до села прибув архієпископ Херсонський і Таврійський Іоанн Сіопко. У червні 2009 року на розгляд еколого-експертному підрозділу Держуправління була надана проектна документація «Храм Свято–Казанської ікони Божої Матері в селі Чорнобаївка».

З 2011 року Храм Казанської ікони Божої Матері УПЦ МП має офіційний сайт.

Фото Казанської церкви з висоти пташиного польоту

(робота А. Свистуна)

У 2013 році, у день вшанування Казанської ікони Божої Матері, архієпископ Херсонський і Таврійський Іоанн Сіопко освятив храм. Очолює Свято-Казанську церковну громаду архімандрит Микола Бузика.

Свято-Казанська церква є центром окремого Чорнобаївського округу Херсонсько-Таврійської єпархії Української Православної Церкви Московського Патріархату.

5.3. Церква на честь Різдва Христового УГКЦ

Каплиця на честь Різдва Христового УГКЦ

У липні 2013 р. єпископ Василь Івасюк освятив споруду, яка відтоді слугує центром чорнобаївської греко-католицької громади.

Заснована у серпні 2004 року отцями чину святого Василя Великого з Херсона. Спочатку парафіяни їздили на літургію до монастиря отців-василіян в Херсоні, потім відправляли богослужіння в орендованому приміщенні і у будинках вірян.

У 2008 р. Чорнобаївська рада виділила під будівництво церкви ділянку, спочатку в оренду, а у 2009 році – у

постійне користування. У серпні 2009 р. настоятелем громади призначено пресвітера Богдана Демидася.

23 серпня 2009 р. відбулося освячення хреста на місці побудови майбутньої церкви єпископом Василем Івасюком. Будівництво тимчасової каплиці розпочалося у березні 2009 року, але через проблеми з документацією було призупинене і завершене вже у вересні 2012 р.

5.4. Громада «Ісус – хліб життя» ВСО ЄХБ

З 1995 р. в селі існує громада «Ісус – хліб життя» Всеукраїнського союзу об'єднань євангельських християн-баптистів, яка налічує понад 60 вірян. Богослужіння відбуваються за адресою: вул. Крутий узвіз, 14а, у приватному будинку, пресвітер – Сергій Миколайович Дейнекін.

ГОРДІСТЬ ЧОРНОБАЇВКИ

6.1. Чорнобаївці, що їх знає вся Україна

Бережко-Камінська Юлія Миколаївна (народилася 1982 в Чорнобаївці) – українська письменниця і журналіст,

Кириченко Олексій Іларіонович (1908–1975) – радянський державний діяч. Керівник України (1953–1957).

6.2. Почесні громадяни села – славетні односельці

Данник Олександр Іванович (1904–1978) – бригадир овочевої бригади колгоспу ім. Кірова (с. Чорнобаївка). В 1966 році нагороджений званням Герой Соціалістичної Праці за високий врожай овочевих культур.

Йоєнко Ганна Кіндратівна (1913–2013) – з 13 років працювала в колгоспі, пережила революцію, громадянську війну, голодомор, колективізацію, Другу світову війну, перебудову; найстаріша жінка села, «Жінка-епоха».

Крутін Віктор Вікторович (1951–1999) – український кінооператор.

Моторний Дмитро Костянтинович – український аграрій та політик, голова ПОК «Зоря».

Піонтковський Йосип Іванович – голова колгоспу ім. Кірова (с. Чорнобаївка). В 1958 року за високі досягнення в

сільському господарстві отримав звання Герой Соціалістичної Праці.

Синюк Григорій Іванович (1929–2010) – створив релігійну громаду Української Автокефальної Православної Церкви. Перший голова парафіяльної Управи даної парафії. Головний будівничий Храму Благовіщення Пресвятої Богородиці. За добротесне служіння Святій Вірі Православній, жертвність і труди во славу УАПЦ нагороджений Орденом Святого Апостола Андрія Первозванного 1 ступеня.

6.3. Почесні громадяни села – герої Війни на Донбасі

Завалко Олександр Іванович (1969–2015) – старший сержант, командир відділення зенітного артилерійського взводу 57-ї окремої мотопіхотної бригади (Кропивницький). Загинув 21 травня 2015 року під час вогневого зіткнення з противником та обстрілу з важкої артилерії взводного опорного пункту поблизу м. Горлівка (Донецька область). Похований у Чорнобаївці 26 травня 2015 року.

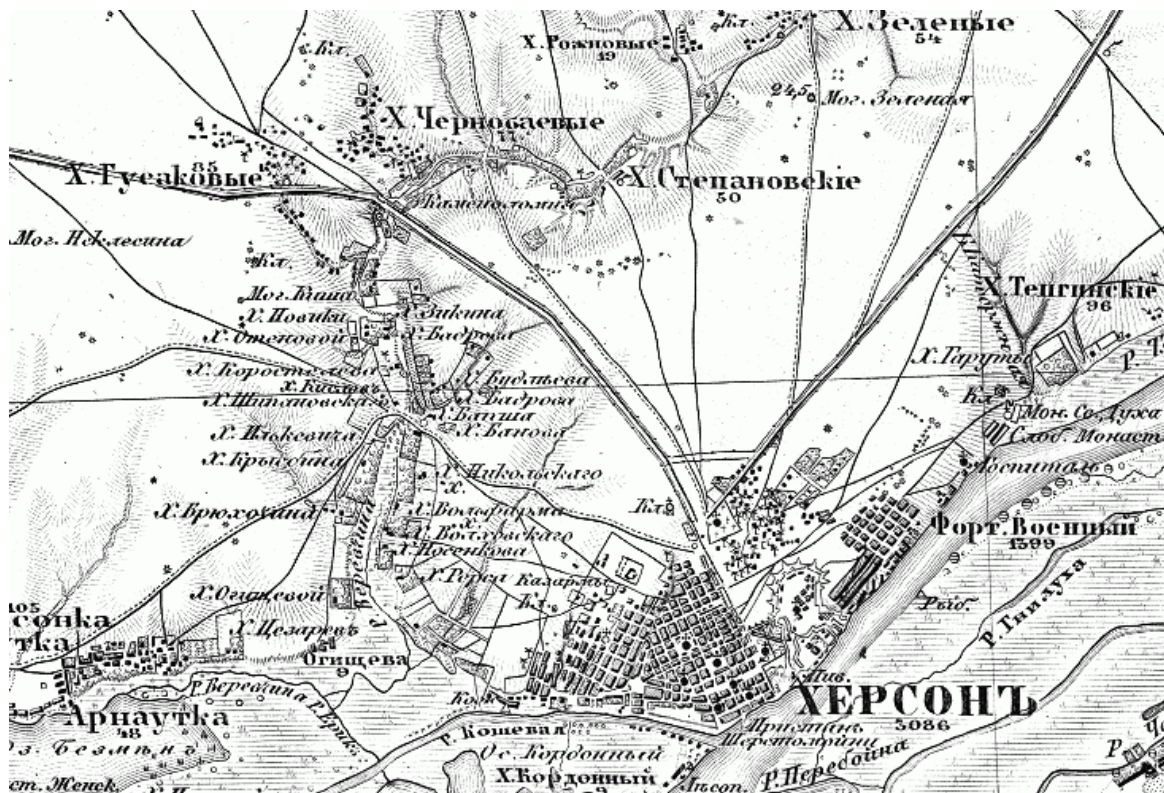
Коза Денис Євгенович (1993–2014) – лейтенант, командир взводу 25-ї Дніпропетровської окремої аеромобільної бригади, в/ч А1126 (Гвардійське). Загинув в ніч на 17 серпня 2014 під час обстрілу з РСЗВ «Град» російськими бойовиками.

Меморіал на честь чорнобаївців, що брали участь у війні на Донбасі, споруджено біля пам'ятника Т. Г. Шевченка

Тихолоз Андрій Павлович (1979–2014) – капітан, бортовий авіаційний технік вертолітної ескадрильї 11-ї окремої бригади армійської авіації Сухопутних військ Збройних Сил України. 13 липня 2014 року під час виконання бойового вильоту у складі екіпажу вертольоту Мі-8 загинув від вогнепального поранення внаслідок пострілу снайпера. 24 серпня 2014 року урочисто відкрили меморіальну дошку на будинку, де він проживав.

ПІСЛЯМОВА

Околиці Херсона на «карті Шуберта» (3-х верстовий військово-топографічній карті Російської імперії, лист 30-11, 1865-1869 pp.)

Ось ми й завершили знайомство з минулим і сучасністю Чернобаївки. Довгим і непростим був шлях села до сучасного рівня розвитку – щоб переконатися у цьому достатньо поглянути на старовинну карту, де Чернобаєві хутори губляться на тлі інших селищ і порівняти той час із нашими днями.

Добираючи матеріал з історії Чернобаївки, автори користувалися фондами періодики Херсонської обласної наукової універсальної бібліотеки ім. О. Гончара.

Фото Андрія Свистуна. Чорнобаївка з висоти пташиного польоту

Публікуємо ми й фото археологічних матеріалів з Чорнобаївки, що експонуються у **Херсонському обласному краєзнавчому музеєві**.

Наостанок хотілося б висловити щиру подяку **Ігореві Дударю**, Чорнобаївському сільському голові, який виступив з ініціативою публікації цього видання та протягом його підготовки допомагав дружньою порадою.

Найбільшу ж подяку ми складаємо Вам – читачам цього видання, що, сподіваємося, не даремно витратили свій час на читання. Адже саме з малих історій сіл і містечок складається велика історія нашої Батьківщини.

**Видання здійснене за ініціативи та всебічної підтримки
Чорнобаївського сільського голови
Ігоря Михайловича Дударя
й Чорнобаївської сільської ради**